

Ivo ten Hagen, 2 november 2023

toespraak Politieke avond gemeente Woerden

In welke hoedanigheid sta ik hier? Natuurlijk ben ik binnenkort oud-wethouder van Oudewater en dat maakt mij betrokken. Met het college is mijn bijdrage afgestemd. Maar het is ook omdat ik mijn eigen hartekreet met u wil delen. Ik heb, zoals enkelen van u weten, ook een achtergrond als trainer van raadsleden, ook over het onderwerp organisatie. Maar ik ben ook de oud-wethouder van Woerden die dit verhaal 6 jaar geleden in de raad heeft verteld, maar toen toegespitst op het onderhoud van de buitenruimte.

De ambtelijke organisatie wordt geleid door de directeur die over de bedrijfsvoering verantwoording aflegt aan het college. Zaken als kosten, efficiency, relatie internen-externen, huisvesting, materieel wordt door de directie met het college besproken en door het college bewaakt.

De directeur verkoopt zijn product of dienst volgens de formule aantal * kwaliteit = prijs. Aantal hectares gras * kwaliteit gazon = een bepaalde prijs. Als voor een andere kwaliteit bijvoorbeeld ruiggras wordt gekozen, zakt de prijs. In het overleg met het college kan besproken worden waarom de prijs zo hoog is en of er met efficiency wat aan gedaan kan worden, maar uiteindelijk is aan de prijs niets te doen zonder in aantallen of kwaliteit aanpassingen te doen.

Een paar voorbeelden: Aantal klachten * afhandeling binnen een dag is duurder dan afhandeling binnen twee weken. Volledig foutvrije bestemmingsplannen zijn veel duurder dan gemiddeld een zesje of een zeven. Leerlingen vervoer via privé chauffeurs is duurder dan groepsvervoer wat meer onzekerheid heeft in ophaalen en afzettijden.

Ik heb gehoord dat de raad vijf jaar geleden het college de opdracht heeft gegeven om te bezuinigen op de organisatie. Zonder richting te geven aan verandering van aantallen of kwaliteit. Die opdracht had in mijn ogen niet aanvaard mogen worden. Het is net alsof je een huis bouwt waar je 100.000 stenen voor nodig hebt en de opdrachtgever zegt dat je maar 80.000 stenen krijgt en het huis moet hetzelfde blijven. Iedereen weet dat het misgaat, maar wie gaat het zeggen?

Geachte raad, u heeft professionals voor u werken. Vraag hen om verschillende scenario's in aantallen en kwaliteit te schetsen met de bijbehorende kosten en maak een keuze. U kiest het scenario en betaalt de prijs. Maar geef geen bezuinigingsopdracht waar schijnbaar niemand iets van gaat merken. Dat is onmogelijk. Dan gaat bijna ongezien de kwaliteit naar beneden en als het te laat is, merken onze inwoners dat, onze bestuurders en ook u zelf.

De moraal van dit verhaal

Eigenlijk adviseer ik u om naar uw mensen te luisteren. De roep om versterking van de organisatie is er niet voor niets. Als uw wilt bezuinigen, vraag dan om scenario's waarbij u in aantallen of kwaliteit kan sturen, maar doe dat niet met een algemene korting op de organisatie want dat pakt op den duur verkeerd uit.

Daarnaast snap ik uw betrokkenheid bij de organisatie. Misschien is het dan een idee om aan het college te vragen hoe ze invulling geven aan hun rol van bewaker van de organisatie. Daarbij hoeft u niet zelf naar de functies te kijken, maar kan u vragen om een objectief rapport over effectiviteit en efficiency eventueel in vergelijking met andere gemeenten. Zo blijft iedereen rolvast wat voor veel duidelijkheid en tevredenheid kan zorgen.

Veel succes vanavond